

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum intimidum esse sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

QVAESTIO CXXVI.

¶ Super Quaestiones centesimas vigesimas sextas.

De uitio intimiditatis, in duos articulos diuisa.

DE I N D E considerandum est de uitio intimiditatis.

ET CIRCA hoc quaeruntur duo.

¶ Primo, Vtrum intimidum esse sit peccatum.

¶ Secundo, Vtrum opponatur fortitudini.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum intimiditas sit peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod intimiditas non sit peccatum. Quod enim ponitur in commendationem uiri iusti, non est peccatum: sed in commendationem uiri iusti dicitur Prover. 28. Iustus quasi leo confidens absq; terrore erit. ergo esse impavidum non est peccatum.

¶ 2 Præ. Maximum terribilium est mors, secundum * Philof. in 3. Ethic. sed nec mortē oportet timere, secundū illud Matth. 10. Nolite timere eos qui occidunt corpus &c. nec etiam aliquid quod ab homine posset inferri, secundum illud Isā. 51. Quis tu, ut timeas ab homine mortali? ergo impavidum esse non est peccatum.

¶ 3 Præ. Timor ex amore nascitur, ut supra * habitum est: sed nihil mūdanum amare pertinet ad perfectionem uirtutis, quia ut * August. dicit in 14. de ciuit. Dei, amor Dei usque ad contemptum sui facit ciues ciuitatis celestis. ergo nihil humanum formidare, uidetur non esse peccatum.

SED CONTRA est, quod de iudice iniquo dicitur Luc. 18. quod nec Deum timebat, nec hominem reuerbatur.

RESPON. Dicendum, quod quia timor ex amore nascitur, idem iudicium uidetur esse de amore, & timore. Agitur autem nunc de timore, quo mala temporalia timetur, qui prouenit ex temporalium bonorum amore. Inditum autem est unicuique naturaliter, ut propriam uitā amet, & ea quæ ad ipsam ordinantur cum debito modo, ut scilicet amentur huiusmodi non quasi finis cōstituatur in eis, sed secundum quod eis utendū est propter ultimū finē. Vnde quod aliquis deficiat a debito modo amoris ipsi forū, est contra naturalem inclinationē, & per consequens est peccatum. Numquā tamē a tali amore aliquis totaliter decidit, quia id quod est naturale, totaliter perdi non potest: propter quod Apostolus dicit ad Ephē. 5. Nemo unquā carnem suam odio habuit. Vnde etiā illi qui seipos interimunt, ex amore carnis suæ hoc faciunt, quam uolunt a

Secunda Secunda S. Thomæ.

¶ 2 præ-

IN tota quæst. 126. nihil aliud occurrit scribendum, nisi attentos reddere lectores, quod author in art. 2. in responsione ad tertium, in calce non dicit, quod fortitudo secundū diuersa media habeat diuersa extrema, ut Martinus imponit sibi ex hac responsione, bis, scilicet, in q. 1. & q. 12. Sed dicit, quod non est inconueniens, quod fortitudo secundum diuersa media, habeat diuersa extrema. Aliud est enim dicere, secundū diuersa: & aliud, secundum diuersa media. Fortitudo namque unum tantum mediū habet formaliter, scilicet ad maxima, & optima pericula inclinare secundum quod oportet, quado ubi, sicut &c. Sed quia hoc mediū in pluribus passionibus ponit tantquam in materijs: ideo non inconuenit secundū diuersas passionibus habere diuersa extrema, & hic est sensus literæ. Vnde inferius in q. 131. art. 2. ad primum, author ponens plura extrema per excessum, respectu magnanimitatis, clarius hac eandem sententiam replicat dicens, Non est inconueniens secundum diuersa, esse plures excessus unius medijs, hac ille: sed de his latior erit in quæstio. 128. sermo, ubi Martino responditur.

Lib. 1. c. 6. a medio, to. 5.

Ar. preced. lib. 14. c. 28. in prin. to. 5.

A cum mors ex necessitate imminet omnibus, non uidetur esse timenda. ergo timor non excusat a peccato.

¶ 3 Præ. Omnis timor aut est mali temporalis, aut spiritualis: sed timor mali spiritualis non potest excusare peccatum, quia non inducit ad peccandum, sed magis retrahit a peccato. Timor etiam mali temporalis non excusat a peccato, quia sicut * Philof. dicit in 3. Ethicor. inopiam non oportet timere, neque agilitudinem, neque quæcumque non a propria malitia procedunt. ergo uidetur quod timor nullo modo excuset a peccato.

SED CONTRA est, quod dicitur in * Decret. 1. q. 1. Vim passus, & inuitus ab hæreticis ordinatus, colorem habet excusationis.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra * dictum est, timor intantum habet rationem peccati, in quantum est contra ordinem rationis. Ratio autem iudicat quædam mala esse magis alijs fugienda: & ideo quicumque, ut fugiat mala, quæ secundum rationem sunt magis fugienda, non refugit mala, quæ sunt minus fugienda, non est peccatum: sicut magis est fugienda mors corporalis, quam amissio rerum temporalium. Vnde si quis propter timorem mortis, latronibus aliquid promitteret, aut daret, excusatur a peccato quod incurreret, si sine causa legitima prætermisisset bonis, quibus esset magis dandum, peccatoribus largiretur. Si autem aliquis per timorem fugiens mala quæ secundum rationem sunt minus fugienda, incurrat mala quæ secundum rationem sunt magis fugienda, non potest totaliter a peccato excusari, quia timor talis inordinatus est. Sunt autem magis timenda mala animæ, quam mala corporis: corporis autem magis, quam mala exteriorum rerum. Et ideo si quis incurrat mala animæ, id est, peccata, fugiens mala corporis, puta, flagella, uel mortem, aut mala exteriorum rerum, puta, damnum pecuniæ, aut si sustineat mala corporis, ut uitet damnum pecuniæ, non excusatur totaliter a peccato. Diminuitur tamen secundum aliquid eius peccatum, quia minus uoluntarium est, quod ex timore agitur. Imponitur enim homini quædam necessitas aliquid facienda propter timorem imminentem. Vnde * Philofophus huiusmodi, quæ ex timore sunt, dicit esse non simpliciter uoluntaria, sed mixta ex uoluntario, & inuoluntario.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod timor non excusat ea ex parte qua est peccatum, sed ea ex parte qua est inuoluntarium.

AD SECUNDVM dicendum, quod licet mors omnibus imminet ex necessitate, tamen ipsa diminutio temporalis uitæ est quoddam malum, & per consequens timendum.

AD TERTIUM dicendum, quod secundum Stoicos, qui ponebant, bona temporalia non esse hominis bona, sequitur ex consequenti, quod mala temporalia non sunt hominis mala, & per consequens nullo modo timenda: sed secundum * August. in lib. de liber. arbit. huiusmodi temporalia sunt minima bona: quod etiam Peripatetici senserunt. & ideo contraria eorum sunt quidem timenda, non tamen multum, ut pro eis recedatur ab eo, quod est bonum secundum uirtutem.

